

## 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

<...>

**9. Atlikėjo veikla – atlikėjo (aktoriaus, dainininko, muzikanto, dirigento, šokėjo ar kito vaidinančio, dainuojančio, skaitančio, deklamuojančio arba kitaip atliekančio literatūros, meno, folkloro kūrinius ar cirko numerius gyventojų) rengimosi viešam pasirodymui ir dalyvavimo viešame pasirodyme veikla. Atlikėjais nelaikomi gyventojai, dalyvaujantys kūrinio sukūrimo arba rengimosi viešam pasirodymui procese, tačiau nedalyvaujantys kūrinių viešai atliekant ar viešai pasirodant.**

### Komentaras

1. Atlikėjo veikla – tai savarankiška atlikėjo veikla ir atlikėjo veikla, vykdoma darbo ar jų esmę atitinkančių santykių pagrindu.

2. Atlikėjais nelaikomi gyventojai, dalyvaujantys kūrinio sukūrimo arba rengimosi viešam pasirodymui procese, tačiau nedalyvaujantys kūrinių viešai atliekant ar pasirodant, taip pat kino aktoriai, dalyvaujantys kino kūrimo, konferencijų dalyviai, televizijos programų svečiai, dalyvaujantys diskusijose spec. laidose, ir pan. Kūrinio sukūrimas, atlikėjų veiklos kontekste, neapima dailininko, skulptoriaus, kompozitoriaus ar rašytojo veiklos.

3. Viešas atlikimas ar pasirodymas – tai viešas kūrinio vaidinimas, dainavimas, grojimas, deklamavimas, skaitymas, šokis ar kitas kūrinio viešo atlikimo būdas tiesiogiai (gyvas atlikimas) ar pasitelkiant bet kokias priemones ar įrangą. Viešu pasirodymu taip pat laikomas dalyvavimas atlygintinai politiniuose, religiniuose, labdariniuose ar kituose panašiuose renginiuose.

~~4. Tais atvejais, kai tas pats gyventojas vykdo ir atlikėjo veiklą ir kitą su ja susietą individualią veiklą, pavyzdžiui, yra ir choreografas ir atlikėjas, tai visą jo veiklą galima priskirti veiklos rūšiai, iš kurios gaunama daugiau pajamų.~~

~~4.5. Pajamų gavimo požiūriu prie atlikėjo veiklos priskiriama ir tiesiogiai ar netiesiogiai su ja susijusi veikla, už kurią atlikėjas gauna pajamų. Pavyzdžiui, reprezentacinė veikla (autografų dalijimas, dalyvavimas labdaros renginiuose, tam tikruose produkto (prekių ar paslaugų) pristatymuose). Tačiau ši vienkartinė ar pasikartojanti veikla turi būti siejama su konkrečiais vienkartiniais ar pasikartojančiais veiksmais, t. y. viešais pasirodymais (jeigu atlikėjas yra ne nuolatinis Lietuvos gyventojas – pasirodymais Lietuvoje).~~

~~5.6. Prie atlikėjo veiklos nepriskiriama veikla, kuri nėra tiesiogiai ar netiesiogiai susieta su konkrečiu pasirodymu, pavyzdžiui, reklama, susijusi tik su atlikėjo vardu ar jo kaip atlikėjo pasiekimais. Tokios veiklos pajamos apmokestinamos pagal GPMĮ normas kaip individualios (ne atlikėjo) veiklos pajamos, arba su darbo arba jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios pajamos, o mokėjimai gyventojui, atitinkantys honorarų sąvoką apmokestinami taip pat atitinkamai.~~

~~6.7. Gyventojų, teikiančių muzikantų paslaugas (išskyrus viešus pasirodymus) tik gyventojams, pavyzdžiui, vestuvių, pobūvių, laidotuvių, jubiliejų ir pan. atvejais, veikla nepriskiriama atlikėjų veiklai ir gali būti vykdoma kaip individuali (ne atlikėjo) veikla, įskaitant tą, kuria verčiamasi turint verslo liudijimą.~~

<...>

**14. Pajamos – pozityviosios pajamos, priskiriamos Europos ekonominių interesų grupės pajamos, nutraukus gyvybės draudimo sutartis ar išstojus iš pensijų fondo grąžinamos įmokos (ar jų dalis), atlygis už atliktus darbus, suteiktas paslaugas, už perduotas ar suteiktas teises, už parduotą ar kitaip perleistą, investuotą turtą ar lėšas ir (arba) kita nauda pinigais ir (arba) natūra, išskyrus:**

## Komentaras

1. Pajamos – tai visas per mokestinį laikotarpį gyventojų gautas atlygis už jo atliktus darbus, suteiktas paslaugas, perduotas ar suteiktas teises, perduotą, kitaip perleistą ar investuotą turtą ar lėšas, taip pat nutraukus gyvybės draudimo sutartis ar išstojus iš pensijų fondo gražinamos įmokos (ar jų dalis), pozityviosios pajamos bei, kita natūra ar pinigais gauta nauda, išskyrus šios straipsnio dalies 1-8 punktuose išvardintas gyventojų gaunamas pinigines lėšas ar kitą naudą, kurios nėra laikomos gyventojų pajamomis ir nėra gyventojų pajamų mokesčio objektas.

2. Gyventojų gauta nauda nelaikomos jam gražinamos paskolos, įnašai, sumos jų patirtoms akcinės bendrovės, viešosios įstaigos ar asociacijos steigimo išlaidoms kompensuoti, taip pat gražinamos įmokos pagal lengvatinėmis sąlygomis nutrauktas gyvybės draudimo sutartis (lengvatinėmis sąlygomis laikomas sutarties nutraukimas per 30 dienų nuo pranešimo apie sutarties sudarymą gavimo momento).

## Pavyzdžiai

1. Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo (~~Žin., 2000, Nr. 64-1914; 2000, Nr. 68; 2003, Nr. 123-5574; toliau – ABĮ~~) 7 straipsnio 2 dalies 12 punkte nustatyta, kad bendrovės steigimo sutartyje turi būti nurodytas steigimo išlaidų kompensavimas ir atlyginimas. ABĮ pagrindu ir steigimo sutartyje nustatyta tvarka gyventojui išmokėtos sumos steigimo išlaidoms (pagrįstoms dokumentais) kompensuoti, nelaikomos gyventojų gauta nauda.

2. Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymo (~~Žin., 1996, Nr. 68-1633; 2004, Nr. 25-752; toliau – VšiĮ~~) 5 str. 1 d. 5 punkte nustatyta, kad viešosios įstaigos steigimo sutartyje turi būti nurodyta steigimo išlaidų kompensavimo tvarka. VšiĮ pagrindu ir steigimo sutartyje nustatyta tvarka gyventojui išmokėtos sumos steigimo išlaidoms (pagrįstoms dokumentais) kompensuoti, nelaikomos gyventojų gauta nauda.

3. Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymo (~~Žin., 2004, Nr. 25-745; 2004, Nr. 26; toliau – AĮ~~) 5 straipsnio 2 dalies 2 punktu nustatyta, kad asociacijos steigimo sutartyje gali būti nurodyta steigimo išlaidų kompensavimo tvarka. AĮ pagrindu ir asociacijos steigimo sutartyje numatyta tvarka (jeigu tokia tvarka yra numatyta) gyventojui išmokėtos sumos steigimo išlaidoms (pagrįstoms dokumentais) kompensuoti, nelaikomos gyventojų gauta nauda.

4. Gyventojas sudarė 10 metų laikotarpio gyvybės draudimo sutartį ir sumokėjo 5000 EUR~~itų~~ metinę draudimo įmoką. Nepraėjus 30 dienų nuo momento, kada jam buvo pranešta apie sudarytą gyvybės draudimo sutartį, apdraustasis asmuo raštu kreipėsi į draudiką ir paprašė nutraukti gyvybės draudimo sutartį. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo (~~Žin., 2003, Nr. 94-4246) 12407~~ straipsniu, jeigu apsidraudęs asmuo vienašališkai nutraukia gyvybės draudimo sutartį, raštu pranešęs draudikui per 30 dienų nuo momento, kada jam buvo pranešta apie sudarytą draudimo sutartį, draudikas, išskyrus atvejus, kai gyvybės draudimo sutarties terminas yra 6 mėnesiai ar trumpesnis, privalo grąžinti visą sumokėtą draudimo įmoką. Draudikas grąžina gyventojui visą sumokėtą draudimo įmokų sumą, t. y. 5000 EUR~~itų~~. Ši suma nėra laikoma gyventojų, kuriam buvo grąžinta ši įmoka, gauta nauda.

(GPMĮ 2 str. 14 dalies komentaro 2 punktas papildytas pagal VMI prie FM raštą Nr. (18.18-31-1) R-7184)).

3. Pagal sudarytas sutartis už atliekamus darbus ar teikiamas paslaugas, perduodamas ar suteikiamas teises, perduodamą ar kitaip investuojamą turtą ar lėšas gyventojų avansu gautos sumos laikomos jo atitinkamos rūšies pajamomis. Nuo šių pajamų, jei tai yra A klasės pajamos (kokios pajamos priskiriamos A klasės pajamoms, nurodyta [GPMĮ 22 straipsnyje](#)), pajamų mokesčių turi išskaičiuoti mokesčių išskaičiuojantis asmuo, jei tai B klasės pajamos (kokios pajamos priskiriamos B klasės pajamoms, nurodyta [GPMĮ 22 straipsnyje](#)), mokesčių turi sumokėti pats gyventojas. Tais atvejais, kai neįvykdęs sutartinių įsipareigojimų avansu gautas sumas gyventojas grąžina, tai nuo tuo

pačiu mokestiniu laikotarpiu gautų ir gražintų avansu gautų sumų išskaičiuotą pajamų mokestį gyventojui turėtų gražinti mokestį išskaičiuojantis asmuo, tuo pačiu patikslindamas ir atitinkamo mėnesio Mėnesinę pajamų mokesčio, ~~išskaičiuoto iš A klasės pajamų,~~ deklaraciją. Nuo skirtingais mokestiniais laikotarpiais gautų ir gražintų avansu gautų sumų išskaičiuotą pajamų mokestį gyventojas galėtų susigrąžinti pateikdamas patikslintą atitinkamo mokestinio laikotarpio Metinę pajamų mokesčio deklaraciją. Tokiu atveju mokestį išskaičiuojantis asmuo taip pat turėtų patikslinti **Mėnesinę pajamų mokesčio deklaraciją. Pajamų mokesčio, išskaičiuoto iš A klasės pajamų, deklaraciją.**

4. Gyventojas pagal preliminaras turto pirkimo-pardavimo sutartis, kuriose numatyta, kad potencialus turto pirkėjas iki turto pirkimo-pardavimo sutarties sudarymo turi teisę tuo turtu naudotis, gautos sumos yra laikomos gyventojas gautomis pajamomis už turto nuomą. **Turto nuomos pajamoms taikytiną pajamų mokesčio tarifą nustato GPMĮ 6 straipsnis (žr. GPMĮ 6 straipsnio komentarą).** ~~ir apmokestinamos taikant 15 proc. pajamų mokesčio tarifą.~~ Kai turto pirkimo-pardavimo sutartis sudaroma, gyventojas pagal preliminarąją turto pirkimo-pardavimo sutartį gautos sumos turi būti perkvalifikuojamos į turto pardavimo pajamas (nuo kurių [GPMĮ 19 straipsnyje](#) nustatyta tvarka pajamų mokestis gali būti perskaičiuojamas atimant su to turto įsigijimu susijusias išlaidas).

5. Tais atvejais, kai gyventojas pagal preliminaras turto pirkimo-pardavimo sutartis, kuriose numatyta, kad potencialus turto pirkėjas iki turto pirkimo-pardavimo sutarties sudarymo neįgyja teisės tuo turtu naudotis, gautos sumos yra laikomos gyventojas gautomis turto pardavimo pajamomis.

6. Tais atvejais, kai gyventojas buvo sudaręs preliminarąją turto pirkimo-pardavimo sutartį, kurioje buvo numatyta, kad potencialus turto pirkėjas iki turto pirkimo-pardavimo sutarties sudarymo turi teisę tuo turtu naudotis, tačiau turto pirkimo-pardavimo sutartis nesudaroma, ir gyventojas pagal preliminarąją turto pirkimo-pardavimo sutartį gautas sumas (kurios laikomos už turto nuomą gautomis pajamomis) gražina, tai nuo tuo pačiu mokestiniu laikotarpiu gautų ir gražintų sumų išskaičiuotą pajamų mokestį gyventojui turi gražinti ir atitinkamo mėnesio Mėnesinę pajamų mokesčio ~~nuo A klasės pajamų~~ deklaraciją patikslinti mokestį išskaičiuojantis asmuo. Nuo skirtingais mokestiniais laikotarpiais pagal preliminarąją turto pirkimo-pardavimo sutartį gautų ir gražintų sumų išskaičiuotą pajamų mokestį nuolatinis Lietuvos gyventojas gali susigrąžinti pateikdamas patikslintą atitinkamo mokestinio laikotarpio Metinę pajamų deklaraciją, o mokestį išskaičiuojantis asmuo privalo patikslinti Mėnesinę pajamų mokesčio ~~nuo A klasės pajamų~~ deklaraciją

Tais atvejais, kai gyventojas buvo sudaręs preliminarąją turto pirkimo-pardavimo sutartį, kurioje buvo numatyta, kad potencialus turto pirkėjas iki turto pirkimo-pardavimo sutarties sudarymo neįgyja teisės tuo turtu naudotis, tačiau turto pirkimo-pardavimo sutartis nesudaroma ir gyventojas pagal preliminarąją turto pirkimo-pardavimo sutartį gautas sumas (kurios būtų laikomos turto pardavimo pajamomis) gražina pirkėjui, laikoma, kad gyventojas pajamų negavo. Nuo skirtingais mokestiniais laikotarpiais pagal preliminarąją turto pirkimo-pardavimo sutartį gautų ir gražintų sumų sumokėtą pajamų mokestį nuolatinis Lietuvos gyventojas gali susigrąžinti pateikdamas patikslintą atitinkamo mokestinio laikotarpio Metinę pajamų deklaraciją, o pardavėjas (**pajamas išmokėjęs asmuo jeigu tai įmonė**) privalo patikslinti pateiktą to mokestinio laikotarpio ~~Gyventojams išmokėtų išmokų, pagal mokesčio mokėjimo tvarką priskiriamų B klasės pajamoms, pažymą. Metinę gyventojams išmokėtų išmokų, priskiriamų A ir B klasės pajamoms, deklaraciją.~~

<sup>61</sup>. Sutartis, pagal kurią pardavėjas įsipareigoja parduoti daiktą pirkėjui kartu įgydamas teisę parduotą daiktą atpirkti, o pirkėjas įsipareigoja daiktą valdyti, naudoti ir juo disponuoti taip, kad pardavėjas galėtų įgyvendinti atpirkimo teisę, laikoma pirkimo-pardavimo su atpirkimo teise sutartimi (Civilinio kodekso (toliau – CK) 6.417 str. 1 dalis). Pagal šią sutartį gali būti perleidžiamas tiek kilnojamas, tiek nekilnojamas daiktas.

Pardavėjas atpirkimo teisę turi ne ilgiau kaip penkerius metus. Jeigu sutartis numato ilgesnį šios teisės terminą, jis sutrumpinamas iki penkerių metų (CK 6.417 str. 3 dalis). Pažymėtina, kad kilnojamojo ar nekilnojamojo daikto pardavėjas gali, bet neprivalo įgyvendinti atpirkimo teisę.

Atpirkimo teise gali būti užtikrinama paskola. Jeigu sutartyje nustatyta, kad atpirkimo teisė yra paskolos užtikrinimas, pardavėjas laikomas skolininku (paskolos gavėju), o pirkėjas – kreditoriumi, turinčiu įkeitimo teisę (CK 6.418 str. 5 dalis).

Pažymėtina, kad sutartis, kurioje nustatyta, kad atpirkimo teisė yra paskolos užtikrinimas, prilyginama paskolos sutarčiai, todėl gyventojas (pardavėjas) pagal tokią sutartį už perleistą nekilnojamąjį ar kilnojamąjį daiktą gautos lėšos mokesčių tikslais nelaikomos tokio daikto pardavimo pajamomis, o laikomos gauta paskola.

Jeigu gyventojas (pardavėjas) per sutartyje, kurioje nustatyta, kad atpirkimo teisė yra paskolos užtikrinimas, nurodytą terminą (bet ne ilgesnį kaip penkerių metų terminą) arba per penkerius metus (kai sutartyje atpirkimo teisės terminas nenurodytas arba nurodytas ilgesnis) neatperka parduoto nekilnojamojo ar kilnojamojo daikto, pagal tokią sutartį už perleistą nekilnojamąjį ar kilnojamąjį daiktą gyventojas gautos lėšos perkvalifikuojamos į to daikto pardavimo pajamas, kurios apmokestinamos GPMĮ 6, 17 ir 19 straipsniuose nustatyta tvarka ir deklaruojamos GPMĮ 27 straipsnyje nustatyta tvarka to mokestinio laikotarpio, kurį jos ir buvo gautos, metinėje pajamų mokesčio deklaracijoje. Jeigu to mokestinio laikotarpio deklaracija jau buvo pateikta, turi būti teikiama patikslinta deklaracija.

Kai sutartyje nėra nustatyta, kad atpirkimo teisė yra paskolos užtikrinimas, gyventojas (pardavėjas) pagal tokią sutartį už perleistą nekilnojamąjį ar kilnojamąjį daiktą gautos lėšos mokesčio tikslais laikomos to daikto pardavimo pajamomis, kurios apmokestinamos GPMĮ 6, 17 ir 19 straipsniuose nustatyta tvarka ir deklaruojamos GPMĮ 27 straipsnyje nustatyta tvarka to mokestinio laikotarpio, kurį jos ir buvo gautos, metinėje pajamų mokesčio deklaracijoje.

(GPMĮ 2 str. 14 d. komentaras papildytas 6-1 punktu pagal VMI prie LR FM 2010-09-09 raštą Nr. (18.18-31-1)-R-8654)

7. Tuo atveju, kai sudaroma turto pirkimo-pardavimo sutartis, kurioje numatyta, kad turtas pirkėjo nuosavybėn bus perleistas tik tada, kai pirkėjas sumokės turto pardavėjui (gyventojui) visą (arba tam tikrą dalį) parduodamo turto kainos, turtą parduodančio gyventojas gaunamos dalinės sumos už turtą laikomos jo turto pardavimo pajamomis, kurios apmokestinamos **GPMĮ 6 str. 1 dalyje arba 1<sup>2</sup> dalyje nustatytu tarifu (žr. GPMĮ 6 str. komentara)** taikant 15 procentų pajamų mokesčio tarifą, jeigu pagal [GPMĮ 17 str.](#) nuostatas jos nėra priskiriamos neapmokestinamosioms pajamoms.

7<sup>1</sup>. Sandoris, kai už pinigus arba kitą priimtina atlygį gyventojas kitai šaliai perleidžia finansinį turtą, bei ateityje įsipareigoja nustatytą dieną atpirkti finansinį turtą (vertybinius popierius) už tą pačią kainą arba atlygį, papildomai sumokant palūkanas, laikomas atpirkimo sandoriu. Atsižvelgiant į tai, kad esant įsipareigojimui atpirkti perleistus vertybinius popierius mokesčio tikslais atpirkimo sandoris prilyginamas skolinimuisi už užstatą, už pagal atpirkimo sandorį perleistus vertybinius popierius gautos lėšos nelaikomos vertybinių popierių pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn pajamomis.

Gyventojas pagal atpirkimo sandorį gautos pajamos (palūkanos) apmokestinamos GPMĮ 6 straipsnyje nustatyta tvarka (žr. [GPMĮ 6 str. komentara](#)).

Tuo atveju, jeigu gyventojas neįvykdytų atpirkimo sandorio ir neatpirktų vertybinių popierių, tai toks sandoris, mokesčio tikslais, būtų laikomas vertybinių popierių pirkimo-pardavimo sandoriu. Tokiu atveju laikoma, kad gyventojas gavo vertybinių popierių pardavimo pajamų, kurias, atsižvelgiant į ~~GPMĮ 17 str. 1 d. aipsnio 1 dalies 29 bei 30 punktuose~~ numatytas mokesčio lengvatas, taikytinas atpirkimo sandorio sudarymo momentu, privalo deklaruoti GPMĮ 27 straipsnyje nustatyta tvarka ir nuo apmokestinamųjų pajamų sumokėti ~~15 proc.~~ pajamų mokestį. Pajamos (arba jų dalis) deklaruojamos tais mokestiniais metais, kai jos buvo gautos (jeigu mokestinių metų, kuriais pajamos buvo gautos, deklaracija jau buvo pateikta, teikiama patikslinta tų metų deklaracija).

7<sup>2</sup>. Vertybinių popierių paskolos sandoriai, kai viena sandorio šalis (skolintojas) ribotam ar neribotam terminui perduoda kitai sandorio šaliai (skolininkui) vertybinius popierius, o vertybinių popierių gavėjas įsipareigoja pagal skolintojo pareikalavimą per nustatytą terminą grąžinti to paties

emitento tokį pat kiekį tokios pat rūšies vertybinių popierių ir mokėti palūkanas (jeigu sutartis nenustato ko kita), mokesčio tikslais vertinami kaip paskolos.

Gyventojų pagal skolinimo sandorį gautos pajamos (palūkanos, dividendai), laikomos palūkanų pajamomis ir apmokestinamos GPMĮ [6 straipsnyje](#) nustatyta tvarka.

Tačiau, jeigu gyventojui pagal skolinimo sandorį būtų gražinami ne to paties emitento toks pat kiekis ir tokios pat rūšies vertybiniai popieriai, tai toks sandoris, mokesčio tikslais, būtų laikomas vertybinių popierių mainų sandoriu. Tokiu atveju gyventojas turėtų sumokėti pajamų mokestį nuo perduotų vertybinių popierių pardavimo pajamų. Pajamos deklaruojamos ir pajamų mokestis sumokamas ~~ta mokestinį laikotarpį ais mokestiniais metais, kurjais~~ buvo gautos pajamos (arba jų dalis).

8. Pozityviųjų pajamų sąvoka apibrėžta [GPMĮ 2 str. 18 dalyje](#) (žr. [2 str. 18 dalies komentarą](#)).

9. Pajamos natūra yra apibūdintos [GPMĮ 2 str. 15 dalyje](#) ir [9 straipsnyje](#) (žr. [2 str. 15 dalies ir 9 straipsnio komentarus](#)).

<...>

## **6) gyventojų gautą naudą, jeigu neįmanoma nustatyti konkretaus gyventojų gautos individualios naudos;**

(2008 m. gruodžio 23 d. įstatymo Nr. [XI-111](#) redakcija; ~~Žin., 2008, Nr. 149-6033~~, įsigaliojo nuo 2008 m. gruodžio 30 d.)

### **Komentaras**

1. Remiantis šiuo punktu, gyventojų gauta nauda nelaikoma jo pajamomis, kai nėra objektyvių galimybių nustatyti ir įvertinti konkretaus asmens gautos naudos dydžio. Šiuo atveju kalbama apie grupinio pobūdžio naudą, kuomet nėra galimybės aiškiai apibrėžti ir nustatyti kiekvienam grupės nariui tenkančios bendros naudos dalį. Tipiniais tokių situacijų pavyzdžiais būtų tam tikrai grupei asmenų surengti vakarėliai, koncertai, reprezentaciniai renginiai, pramogos, kai atitinkamą renginį organizuojančio asmens išlaidos nėra tiesiogiai susijusios su tikslu jame dalyvaujančių asmenų skaičiumi ir visi turi vienodas galimybes naudotis atitinkamomis gėrybėmis (pramogomis). Tokiems atvejams, atsižvelgiant į kitas aplinkybes, galėtų būti priskirtas ir darbuotojų ar talkininkų maitinimas, kai jis teikiamas (nuperkamas/apmokamas) ne kiekvienam gyventojui individualiai, o atitinkamai grupei asmenų.

Atkreiptinas dėmesys, kad aukščiau minėtų renginių metu individualiai gyventojams teikiama prizams, dovanoms ir kitai individualiai identifikuojamai naudai šio punkto nuostatos netaikomos.

2. Vieneto reklaminio renginio, akcijos ar reprezentacijos metu gyventojų gauta nauda nelaikoma jų pajamomis, jei neįmanoma nustatyti tokio renginyje, akcijoje ar reprezentacijoje dalyvavusio gyventojų gautos individualios naudos.

### **Pavyzdžiai**

1. Įmonė, gaminanti maisto produktus, suorganizavo reklaminį renginį, kurio metu prekybos centre pirkėjas vaišino savo įmonės produkcija ir dalino smulkius suvenyrus (raktų pakabukus, tušinukus) su įmonės ženklu. Kadangi šiuo atveju neįmanoma nustatyti kiekvieno prekybos centre apsilankiusio pirkėjo šiame prekybos centre šios akcijos metu gautos naudos, tai nėra laikoma šių gyventojų pajamomis ir nėra pajamų mokesčio objektas.

2. Įmonė X, siekdama užmegzti naujus verslo ryšius, organizavo reprezentacinį pobūvį, kuriame dalyvavo 12 asmenų. ~~Asmenys su kuriais įmonė X siekė užmegzti verslo ryšius, ir kurie~~ nėra vieneto darbuotojai, akcininkai ar kontroliuojantieji gyventojai. Šio pobūvio išlaidų suma – 1000

**EUR**€t. Šiuo atveju konkrečių asmenų gautos naudos nustatyti negalima, todėl gyventojų, dalyvavusių renginyje, gauta nauda nėra pajamų mokesčio objektas.

3. Įmonė Y organizavo reprezentacinį pobūdį, į kurį atvyko suinteresuoti užmegzti verslo ryšius asmenys, nuolatiniai Lietuvos gyventojai. Kiekvienam asmeniui buvo įteikta 1200 **EUR**€t vertės nepiniginė dovana. Šiuo atveju galima nustatyti kiekvieno iš svečių gautą individualią naudą, todėl šios dovanos yra laikomos šių nuolatinių Lietuvos gyventojų pajamomis. Remiantis GPMĮ 9 str. ~~11 p. 1~~ 1 dalies nuostatomis, gyventojų pajamomis, gautomis natūra, pripažįstamos gyventojų gautos iš asmens, nesusijusio su gyventojų darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais, nepiniginės dovanos **ir laimėjimai (prizai)**, jeigu jų vertė viršija **100 EUR**€t~~320 litų~~. Kadangi kiekvieno gyventojų gautos dovanos vertė viršija **100 EUR**€t~~320 litų~~ (**kiekvienam asmeniui įteiktos 1200 EUR vertės nepiniginės dovanos**), tai gyventojų gautos dovanos pripažįstamos jų pajamomis, gautomis natūra.

3. Vieneto savo darbuotojams surengto renginio metu ir kitokiu būdu darbuotojų ar kitų gyventojų gauta nauda nelaikoma jų pajamomis, jeigu neįmanoma nustatyti konkretaus darbuotojo iš darbdavio gautos individualios naudos.

#### Pavyzdžiai

1. Bendrovė savo darbuotojams suorganizavo šventinį vakarėlį. Už vaišes **darbuotojams** ir atlikėjams, koncertavusiems šventėje, bendrovė sumokėjo 5000 **EUR**€t. Šventėje dalyvavo 52 bendrovės darbuotojai. Kadangi šiuo atveju konkretaus darbuotojo individuali nauda neidentifikuojama, tai bendrovės šventės organizavimui patirtos išlaidos nelaikomos darbuotojų pajamomis.

2. Įmonė vieneriems metams išnuomojo sporto salę, kurioje leido sportuoti savo darbuotojams ir jų šeimų nariams. Už sporto salės nuomą įmonė kitai įmonei sumokėjo 15 000 **EUR**€t. Šiuo atveju taip pat neįmanoma nustatyti kiekvieno gyventojų individualios naudos, todėl įmonės sporto salės nuomai sumokėtos sumos nelaikomos gyventojų, sportavusių šioje salėje, pajamomis.

4. Tuo atveju, jeigu galima nustatyti gyventojų gautą individualią naudą, tai ši gauta nauda laikoma gyventojų gautomis pajamomis ir yra pajamų mokesčio objektas. GPMĮ 9 str. 1 dalyje nustatyta, kad gyventojų pajamomis, gautomis natūra, laikoma iš asmens, nesusijusio su gyventojų darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais, gautos nepiniginės dovanos ir laimėjimai (prizai), jeigu jų vertė viršija **100 EUR**€t~~320 litų~~. **Jeigu gyventojas iš asmens, kuris su juo nesusijęs darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais, gauna nepiniginių dovanų ir laimėjimų (prizų), kurių vertė viršija 100 EUR, jie priskiriami gyventojų pajamoms.**

#### Pavyzdys

Įmonė, reklamuodama savo produkciją, suorganizavo reklaminį renginį – akciją, kurioje visi gyventojai, pirkę šios įmonės produkciją, dalyvavo loterijoje. Šios loterijos laimėtojas gavo 800 **EUR**€t vertės **nepiniginį** prizą. Šiuo atveju galima nustatyti prizą laimėjusio gyventojų reklaminiu renginio metu gautą individualią naudą. ~~Vadovaujantis GPMĮ 9 straipsnio 1 dalies nuostatomis, gyventojų pajamomis, gautomis natūra, pripažįstami jo gauti iš asmens, nesusijusio su gyventojų darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais, nepiniginiai laimėjimai (prizai), jeigu jų vertė viršija 320 litų.~~ Todėl šis gyventojų gautas prizas pripažįstamas gyventojų natūra gautomis pajamomis. Pagal GPMĮ 17 str. 1 d. 40 p. nuostatas, **sporto varžybų ir kiti prizai ir laimėjimai, gauti iš asmens, nesusijusio su gyventojų darbo santykiais, yra neapmokestinami**, jeigu jų vertė neviršija **200 EUR**€t~~700 litų~~. Šiuo atveju prizo vertė yra didesnė negu **200 EUR**€t~~700 litų~~, todėl visa prizo suma (800 **EUR**€t) yra apmokestinama gyventojų pajamų mokesčiu **GPMĮ 6 str. 1<sup>2</sup> dalyje nustatyta tvarka, taikant 15 proc. pajamų mokesčio tarifą.**

&lt;...&gt;

15. Pajamos natūra – neatlygintinai, mainais arba lengvatine kaina (konkrečiam gyventojui dėl tam tikrų interesų ar sandorių įtakos nustatyta mažesne negu tikroji rinkos kaina) gautas nuosavybėn arba naudoti (neįgyjant nuosavybės teisės) turtas arba gautos paslaugos, taip pat kita gauta nauda (jei naudos davėjas turėjo tikslą naudą duoti konkrečiam asmeniui), kai gauto turto, paslaugų ar kitos naudos ekvivalentas pinigine išraiška pagal šio Įstatymo nuostatas būtų priskiriamas pajamoms.

#### Komentaras

Gyventojo gautos pajamos (darbo užmokestis, premijos, autorinis atlyginimas, turto pardavimo pajamos, pajamos už suteiktas paslaugas arba atliktus darbus **ar kt.**), gautos ne pinigais, yra įvertinamos pagal 2002 m. spalio 30 d. [įsakymu Nr. 339](#) (Žin., 2002, 105-4708) patvirtintos pajamų natūra pripažinimo ir įvertinimo tvarkos nuostatas priskiriamos pajamoms natūra Lietuvos Respublikos finansų ministro 2009 m. gegužės 19 d. įsakymu Nr. 1K-162 „Dėl pajamų, gautų natūra, įvertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintą tvarką (plačiau žr. GPMĮ [9](#) straipsnio komentarą).